

บทที่ ๔

ตัวอย่างการแก้ปัญหา

จากสภาพของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาทางค้ำต่าง ๆ ตามที่กล่าวในบทที่ ๔ สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาคำถามไม่เหมาะสมของที่ตั้ง ยังบริเวณและพื้นที่อาคารศาลากลางที่เป็นอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ดังเช่น แนวทางการแก้ปัญหา ในกรณีตัวอย่างของจังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีที่ตั้งศาลากลางอยู่ในบริเวณพื้นที่ชนบทห่างไกลจากเขตเทศบาลมาก นอกจากนี้ยังเป็นจังหวัดที่มีการก่อสร้างอาคารศาลากลางได้ไม่นาน พื้นที่ที่ยังบริเวณยังไม่มีการจัดสร้างอาคารอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ตามผังแม่บท ทำให้สามารถจัดเตรียมพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการขยายตัวของอาคารศาลากลาง และการกำหนดที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับอาคารอื่น ๆ ภายในยังบริเวณ โดยได้เสนอแนวทางการพัฒนาสภาพบริเวณโดยรอบที่ตั้งศาลากลาง การจัดยังบริเวณและการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางสำหรับจังหวัดนครนายกดังนี้

ตัวอย่างการพัฒนาสภาพบริเวณโดยรอบที่ตั้งศาลากลางจังหวัดนครนายก

จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีปัญหาที่ตั้งศาลากลางเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของจังหวัดมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ เนื่องจากที่ตั้งศาลากลางจังหวัดนครนายกอยู่ไกลจากที่ตั้งของส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่รวมกันในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองนครนายก ในบริเวณใกล้กับศูนย์กลางธุรกิจการค้าของชุมชน และบริเวณที่ตั้งศาลากลางมีลักษณะไม่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการขนส่งสาธารณะระหว่างอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัด อีกทั้งการที่ศาลากลางจังหวัดนี้มีที่ตั้งไกลจากเขตเทศบาลมาก ทำให้เกิดปัญหาการขยายเขตเทศบาลครอบคลุมที่ตั้งศาลากลาง นอกจากนี้การที่ตั้งศาลากลางจังหวัดนี้อยู่ริมเส้นทางคมนาคมสายสำคัญในบริเวณพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นช่วงที่ยานพาหนะใช้ความเร็วสูง ทำให้เกิดปัญหาเสียงรบกวนจากถนน ปัญหาทางค้ำต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถนำแนวทางแก้ปัญหาตามที่ได้กล่าวในบทที่ ๔ มาใช้ในการพัฒนาสภาพบริเวณที่ตั้งศาลากลางของจังหวัดนครนายกให้มีสภาพที่เหมาะสมดังนี้

สำหรับปัญหาที่ตั้งศาลากลางเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหานี้จำเป็นต้องขยายที่ตั้งของส่วนราชการต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลเมืองนครนายกให้สอดคล้องกับที่ตั้งศาลากลาง ในการกำหนดที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับส่วนราชการต่าง ๆ อาจพิจารณาได้จากหลักเกณฑ์การจัดรวมส่วนราชการตามที่ได้กล่าวในบทที่ ๒ แยกออกเป็นส่วนราชการที่ควรจัดรวมที่ทำการไว้ในอาคารศาลากลาง ส่วนราชการที่ควรมีที่ทำการเป็นอาคารเอกเทศภายในผังบริเวณศาลากลาง และส่วนราชการที่ควรมีที่ทำการเป็นอาคารเอกเทศภายนอกผังบริเวณศาลากลาง สำหรับที่ตั้งของส่วนราชการที่ควรมีที่ทำการเป็นอาคารเอกเทศภายนอกผังบริเวณศาลากลาง ควรจัดตั้งไว้ในบริเวณที่ดินที่ใกล้กับที่ตั้งศาลากลาง ยกเว้นส่วนราชการที่มีหน้าที่บริการประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลโดยตรง ซึ่งควรมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับศูนย์กลางธุรกิจการค้าของชุมชนเพื่อความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน เช่น เทศบาลและตำรวจ เป็นต้น

ส่วนการอำนวยความสะดวกในการเดินทางมาติดต่อราชการของประชาชน จำเป็นต้องพัฒนาสภาพบริเวณที่ตั้งศาลากลางให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการขนส่ง สาธารณะระหว่างอำเภอ โดยการเชื่อมโยงระบบถนนของชุมชนเทศบาลเมืองนครนายกให้สอดคล้องกับที่ตั้งศาลากลาง ด้วยโครงการศึกษถนนใหม่จำนวน ๔ เส้นทาง ซึ่งมีลักษณะเป็นถนนวงแหวนเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอต่าง ๆ กับที่ตั้งศาลากลาง รวมทั้งการปรับปรุงถนนเดิมในบริเวณพื้นที่ชุมชนโดยรอบที่ตั้งศาลากลาง โดยได้เสนอแนวถนนโครงการเฉพาะเส้นทางสายหลักที่ควรเร่งดำเนินการ (รูปที่ ๕.๑) สำหรับเส้นทางขนส่งสาธารณะซึ่งเชื่อมโยงระหว่างศูนย์กลางธุรกิจการค้าของชุมชนเทศบาลเมืองนครนายกกับอำเภอต่าง ๆ ควรจัดเส้นทางขนส่งสาธารณะระหว่างอำเภอต่าง ๆ ให้ผ่านที่ตั้งศาลากลางตามแนวทางที่เสนอในรูปที่ ๕.๒

สำหรับการขยายเขตเทศบาลครอบคลุมที่ตั้งศาลากลาง ควรดำเนินการภายหลังจากที่มีการพัฒนาระบบถนนบริเวณโดยรอบที่ตั้งศาลากลาง รวมทั้งการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอันได้แก่ ระบบระบายน้ำ ระบบไฟฟ้าและระบบประปา ตลอดจนแนวถนน โครง การคังกล่าวข้างต้นเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้บริเวณพื้นที่ที่จะขยายเขตเทศบาลออกไปครอบคลุมสามารถดำเนินการพัฒนาต่อไปโดยเทศบาลและภาคเอกชน โดย

รูปที่ ๕.๒ แสดงแนวทางการปรับปรุงเส้นทางรถประจำทางระหว่างอำเภอให้สอดคล้องกับที่ตั้งศาลากลางจังหวัดนครนายก

แผนที่เขตเทศบาลเมือง นครนายก
แสดงที่ตั้งศาลากลางและตลาดสดเทศบาล
 มาตราส่วน ๑ : ๒๕,๐๐๐

ได้กำหนดแนวเขตเทศบาลที่ควรขยายเพิ่มขึ้นให้ครอบคลุมบริเวณที่ตั้งศาลากลางและแนวถนนโครงการตามที่ไต่กล่าวข้างต้น (รูปที่ ๔.๑)

สำหรับเสียงรบกวนจากถนน อาจแก้ปัญหานี้ได้บางจากการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่มีใบหนาแน่นตลอดแนวถนนด้านหน้าของที่ตั้งศาลากลาง

ตัวอย่างการแก้ปัญหาการจึกผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก

ผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกมีการจัดเตรียมการจัดองค์ประกอบภายในผังบริเวณไว้ในผังแม่บท โดยมีประเภทขององค์ประกอบและลักษณะการจึกผังบริเวณตามที่แสดงในรูปที่ ๓.๑๑ สำหรับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีการจัดสร้างอาคารไปแล้วเพียงบางส่วน ได้แก่ อาคารศาลากลาง อาคารสำนักงานพาณิชย์ อาคารสำนักงานสาธารณสุข และอาคารจอดรถยนต์ รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ ลานรัฐพิธี เสาโทรคมนาคม และเสาธง สำหรับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในผังแม่บทมีการจัดเตรียมอาคารที่ทำการของสำนักงานราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ตามผังแม่บทดังกล่าวไม่มีการจัดเตรียมการขยายตัวสำหรับอาคารศาลากลาง ดังนั้นเพื่อให้ผังแม่บทของผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาการจึกผังบริเวณตามที่ไต่กล่าวมาแล้ว จึงได้เสนอแนวทางการจึกผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกขึ้นใหม่ดังนี้

องค์ประกอบภายในผังบริเวณ

การจึกผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกพิจารณาจัดเตรียมที่ทำการของส่วนราชการเฉพาะสำนักงานราชการส่วนภูมิภาคที่ควรมีที่ทำการอยู่ในผังบริเวณ ตามหลักเกณฑ์การจึกรวมส่วนราชการที่กล่าวไว้ในบทที่ ๒ ประกอบด้วยส่วนราชการที่จึกรวมไว้ในผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกทั้งหมด ๒๔ ส่วนราชการ แยกออกเป็นส่วนราชการที่จึกรวมที่ทำการไว้ในอาคารศาลากลางจำนวน ๑๔ ส่วนราชการ และส่วนราชการที่ควรมีอาคารที่ทำการเอกเทศของแต่ละส่วนราชการจำนวน ๕ ส่วนราชการ (ตารางที่ ๔.๑) อย่างไรก็ตามในจำนวนส่วนราชการที่จึกรวมไว้ในผังบริเวณดังกล่าวได้จึกรวมสำนักงานสาธารณสุขซึ่งเป็นส่วนราชการที่ควรมีอาคารที่ทำการเอกเทศภายนอก

ตารางที่ ๕.๑ แสดงการจัดประเภทอาคารที่ทำการของส่วนราชการที่จัดรวมไว้ในผัง
บริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก ตามแนวทางการจัดผังบริเวณ
ศาลากลางจังหวัดนครนายก

ส่วนราชการ	ประเภทของอาคารที่ทำการ
๑ สำนักงานจังหวัด ๒ ที่ทำการปกครอง ๓ ที่ทำการอัยการ ๔ สำนักงานแรงงาน ๕ ที่ทำการพัฒนาชุมชน ๖ ที่ทำการประชาสงเคราะห์ ๗ สำนักงานคลัง ๘ สำนักงานราชทัณฑ์ ๙ สำนักงานสรรพากร ๑๐ สำนักงานสรรพสามิต ๑๑ สำนักงานเกษตร ๑๒ สำนักงานปศุสัตว์ ๑๓ สำนักงานประมง ๑๔ สำนักงานสหกรณ์ ๑๕ สำนักงานศึกษาธิการ ๑๖ สำนักงานประชาสัมพันธ์ ๑๗ สำนักงานสถิติ ๑๘ สำนักงานสัสดี	อาคารศาลากลาง
๑๙ สำนักงานที่ดิน ๒๐ ที่ทำการโยธาธิการ ๒๑ สำนักงานอุตสาหกรรม ๒๒ สำนักงานทรัพยากรธรณี ๒๓ สำนักงานพาณิชย์ ๒๔ สำนักงานสาธารณสุข	อาคารที่ทำการเอกเทศ

ผังบริเวณศาลากลางไว้ด้วย เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการของสำนักงานสาธารณสุขไว้ภายในผังบริเวณศาลากลางแล้ว

สำหรับองค์ประกอบอื่น ๆ โค้ดพิจารณาจัดเตรียมองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการบริหารราชการของจังหวัด (ตามที่ไต่กล่าวไว้ในหัวข้อหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดผังบริเวณศาลากลางในบทที่ ๒ และในแนวทางแก้ปัญหาการจัดผังบริเวณศาลากลางในบทที่ ๔) องค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่ ศาลาประชาคม สถานีสื่อสาร อาคารจอดรถยนต์ส่วนกลางของทางราชการ ฐานจอดรถยนต์ เสาโทรคมนาคม เสาธงและลานรัฐพิธี รวมทั้งการจัดเตรียมบ้านพักสำหรับยามรักษาการและนักการภารโรง เพื่อความสะดวกในการดูแลสถานที่และการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ราชการและการจัดเตรียมสโมสรข้าราชการ เพื่อการอำนวยความสะดวกต่อข้าราชการภายในผังบริเวณศาลากลาง

พื้นที่องค์ประกอบภายในผังบริเวณ

การกำหนดขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบภายในผังบริเวณศาลากลาง มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

๑. พื้นที่อาคารศาลากลาง การกำหนดขนาดพื้นที่ของอาคารศาลากลางประกอบด้วย พื้นที่ของอาคารศาลากลางที่มีการจัดสร้างไว้เดิมและพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับการขยายตัวในช่วงระยะเวลา ๑๕ ปี ซึ่งมีรายละเอียดของขนาดพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของอาคารศาลากลางตามที่ไต่กล่าวถึงในหัวข้อตัวอย่างการแก้ปัญหาการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก รูปแบบการขยายตัวของอาคารศาลากลางมีลักษณะเป็นอาคารทรงไทย ความสูง ๒ ชั้น เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของอาคารเดิม พร้อมทั้งการจัดเตรียมห้องเก็บพัสดุและเอกสารสำหรับแต่ละส่วนราชการในพื้นที่ชั้นใต้ดินของอาคารศาลากลาง พื้นที่อาคารที่ขยายเพิ่มขึ้นมีพื้นที่ ๔,๐๒๗.๗๗ ตารางเมตร (ไม่รวมชั้นใต้ดินซึ่งมีพื้นที่ ๑,๔๓๗.๕๐ ตารางเมตร) คิดเป็นพื้นที่อาคารศาลากลางที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๗.๐๔ ของพื้นที่อาคารศาลากลางเดิม พื้นที่อาคารศาลากลางเดิมและพื้นที่อาคารศาลากลางที่ขยายเพิ่มขึ้นทั้งหมดมีพื้นที่อาคารรวม ๔,๐๑๔.๒๗ ตารางเมตร (รวมพื้นที่อาคารชั้นใต้ดิน)

ตารางที่ ๕.๒ แสดงประเภทขององค์ประกอบและขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบภายใน
 มังบรีเวทศากลางจังหวัดนครนายก ตามแนวทางการจัดมังบรีเวท
 ศากลางจังหวัดนครนายก

ประเภทขององค์ประกอบภายในมังบรีเวท	จำนวนชั้น	พื้นที่ (ตารางเมตร)	
		พื้นที่อาคาร ปกคลุมที่ดิน	พื้นที่อาคาร รวม
อาคารศากลาง ชั้นล่างและชั้นบน	๖๑๒๗.๔๔		
" " ชั้นใต้ดิน	๑๘๓๗.๕๐	๓๐๖๓.๗๒	๙๘๖๔.๙๔
สำนักงานที่ดิน	๑	๒๒๕.๐๐	๖๙๕.๐๐
ที่ทำการโยธาธิการ	๒	๒๒๕.๐๐	๔๕๐.๐๐
สำนักงานอุตสาหกรรม	๒	๑๖๒.๐๐	๓๒๔.๐๐
สำนักงานทรัพยากรธรณี	๒	๑๖๒.๐๐	๓๒๔.๐๐
สำนักงานสาธารณสุข	๒	๔๖๐.๐๐	๑๙๒๐.๐๐
สถานีสื่อสาร	๒	๑๕๐.๐๐	๓๐๐.๐๐
ศาลาประชาคม	๑	๑๘๐๐.๐๐	๑๘๐๐.๐๐
สโมสรข้าราชการ	๑	๒๒๕.๐๐	๒๒๕.๐๐
โรงจอดรถยนต์ราชการจำนวน ๓๖ คัน	๑	๑๐๘๐.๐๐	๑๐๘๐.๐๐
บ้านพัก		๓๒๐.๐๐	๓๒๐.๐๐
รวมพื้นที่องค์ประกอบประเภทอาคาร		๘๒๗๒.๗๒	๑๕๑๘๒.๙๔
พื้นที่ลานจอดรถยนต์ ๔๕ คัน	๓.๒๒	ไร	๕๑๕๐.๐๐
พื้นที่ถนน	๓.๒๓	ไร	๕๑๖๐.๐๐
พื้นที่ลานรัฐพิธี	๕.๑๒	ไร	๘๑๘๓.๗๕
พื้นที่สำหรับการขยายตัว	๘.๓๘	ไร	๑๕๐๒๑.๒๕
พื้นที่เวทว่าง	๒.๘๑	ไร	๔๔๘๐.๒๘
รวมพื้นที่องค์ประกอบประเภทที่โล่ง	๒๓.๙๖	ไร	๓๘๐๑๕.๒๘
พื้นที่มังบรีเวท	๒๕.๔๔	ไร	๕๖๓๖๘.๐๐
อัตราร้อยละของพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดิน		ร้อยละ	๑๙.๘๔
อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อขนาดที่ดิน			๐.๓๓

๒. พื้นที่อาคารที่ทำการเอกเทศ ส่วนราชการที่กำหนดที่ทำการไว้เป็นอาคารเอกเทศใดแก่ส่วนราชการที่มีอาคารที่ทำการอยู่เดิมคือ สำนักงานสาธารณสุข รวมทั้งส่วนราชการที่เสนอแนะให้มีการจัดรวมไว้ภายในผังบริเวณคือ สำนักงานที่ดิน ที่ทำการโยธาธิการ สำนักงานอุตสาหกรรม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชนากพื้นที่อาคารที่ทำการของส่วนราชการเหล่านี้กำหนดขึ้นจากขนาดพื้นที่ตามแบบมาตรฐานที่มีการจัดเตรียมไว้สำหรับแต่ละส่วนราชการ โดยมีจำนวนชั้นของอาคารรวมทั้งพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดินและพื้นที่อาคารรวม ตามที่แสดงในตารางที่ ๕.๒

๓. พื้นที่อาคารศาลาประชาคม ขนาดพื้นที่อาคารศาลาประชาคมกำหนดขึ้นจากพื้นที่อาคารศาลาประชาคมสำหรับชุมนุมประมาณ ๔๐๐ คน ตามแบบมาตรฐาน ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๑,๔๐๐ ตารางเมตร

๔. พื้นที่อาคารสโมสรข้าราชการ อาคารสโมสรข้าราชการจัดเตรียมไว้สำหรับการขายอาหารและกีฬาในร่ม ตามแบบมาตรฐานมีพื้นที่ประมาณ ๒๒๕ ตารางเมตร

๕. บ้านพักยามรักษาการณ์และนักรักษาการโรง พื้นที่ส่วนนี้เป็นไปตามแบบมาตรฐาน ซึ่งกำหนดไว้เป็นเรือนแถวชั้นเดียวจำนวน ๔ ห้อง มีพื้นที่ประมาณ ๓๒๐ ตารางเมตร

๖. อาคารจอดรถยนต์ส่วนกลางของทางราชการ พื้นที่ส่วนนี้จัดเตรียมไว้สำหรับเป็นที่จอดรถยนต์ของส่วนราชการต่าง ๆ ภายในผังบริเวณศาลากลาง จำนวน ๒๔ ส่วนราชการ โดยกำหนดจำนวนที่จอดรถส่วนราชการละ ๑.๕ คัน คิดเป็นจำนวนที่จอดรถทั้งหมด ๓๖ คัน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ๑,๐๔๐ ตารางเมตร

๗. ลานจอดรถยนต์ พื้นที่ส่วนนี้จัดเตรียมไว้สำหรับจอดรถยนต์ของข้าราชการและประชาชนที่มาติดต่อราชการ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า ควรมีการจัดเตรียมที่จอดรถยนต์จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ คันต่อพื้นที่อาคาร ๔๐ ตารางเมตร สำหรับอาคารประเภทสำนักงาน ในการจัดผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกได้จัดเตรียมที่จอดรถยนต์จำนวน ๑๓๒ คัน สำหรับอาคารประเภทสำนักงานซึ่งมีพื้นที่อาคาร ๕,๕๒๐.๔๔ ตารางเมตร (ไม่รวมพื้นที่เก็บพัสดุและเอกสารชั้นใต้ดินของอาคารศาลากลาง) คิดเป็นที่จอดรถ ๑ คัน

คือพื้นที่อาคาร ๘๕.๑๕ ตารางเมตร นอกจากนี้ได้จัดเตรียมลานจอดรถสำหรับอาคาร ศาลาประชาคมจำนวน ๕๕ คัน รวมเป็นที่จอดรถยนต์สำหรับข้าราชการและประชาชนที่ มาติดต่อราชการรวมทั้งสิ้น ๒๕๕ คัน คิดเป็นพื้นที่ลานจอดรถยนต์รวมทั้งสิ้น ๕,๑๕๐ ตารางเมตร (รวมถนนภายในที่จอดรถ)

๔. ลานรัฐพิธี พื้นที่ส่วนนี้มีขนาดเพิ่มขึ้นจากที่จัดเตรียมไว้เดิม โดยมีพื้นที่ ประมาณ ๕ ไร่

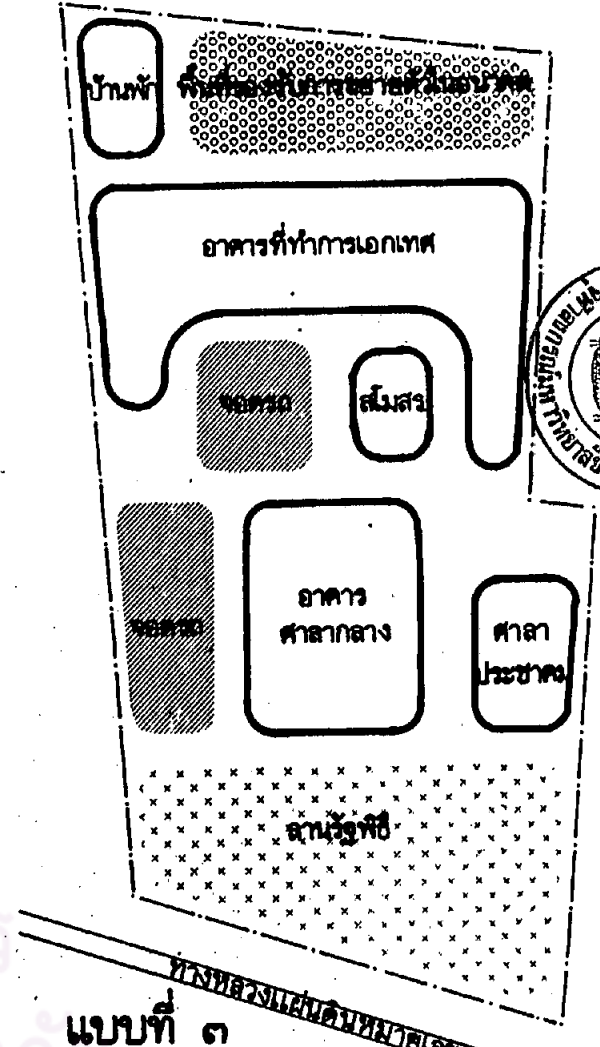
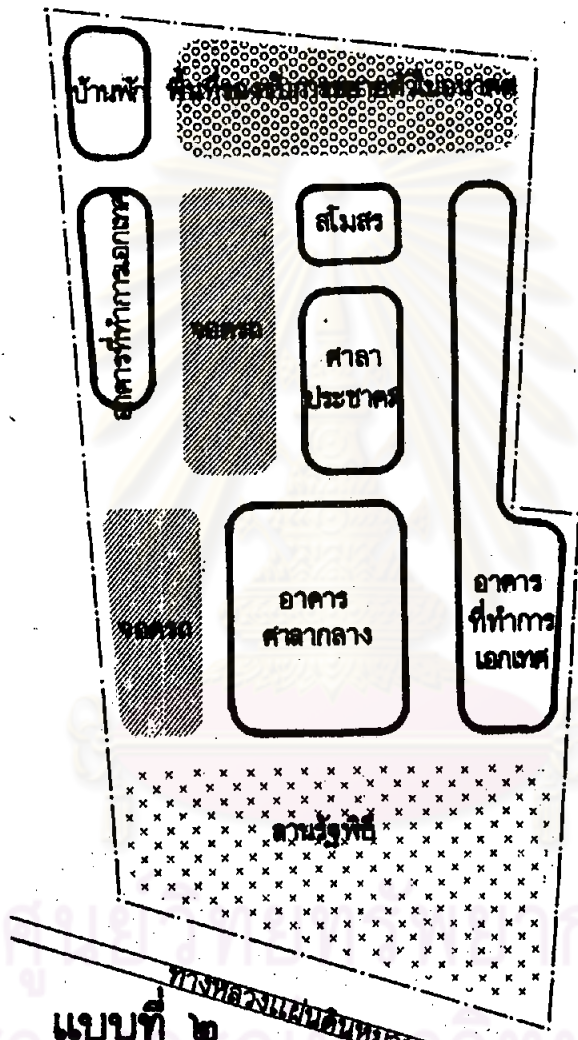
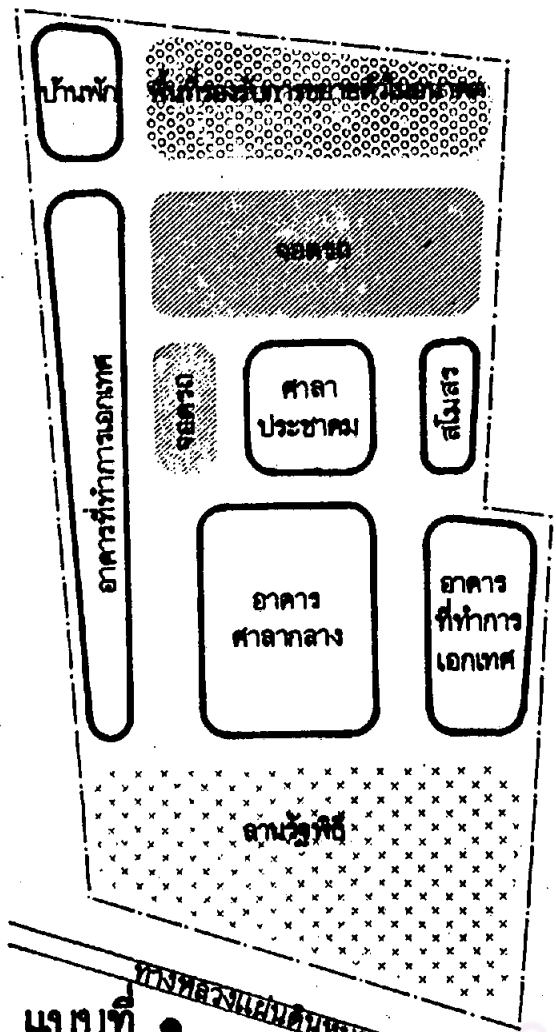
๕. พื้นที่สำหรับการขยายตัวในอนาคต พื้นที่ส่วนนี้จัดเตรียมไว้ในบริเวณพื้นที่ คำนหลังของผังบริเวณศาลากลาง เป็นพื้นที่จัดเตรียมไว้สำหรับจัดสร้างที่ทำการของส่วน ราชการที่อาจมีการจัดตั้งเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๔ ไร่

จากขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบภายในผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก ความที่กล่าวมาข้างต้น รวมเป็นพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดินเท่ากับ ๔,๒๗๒.๗๒ ตารางเมตร และพื้นที่อาคารรวม ๑๕,๑๕๒.๘๔ ตารางเมตร คิดเป็นร้อยละของพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดิน เท่ากับร้อยละ ๑๗.๘๔ และอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อขนาดที่ดินเท่ากับ ๐.๓๓ (ตาราง ที่ ๕.๒)

การจัดพื้นที่ผังบริเวณ

ผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกมีอาคารเดิมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ อาคารศาลากลางและอาคารที่ทำการเอกเทศของสำนักงานสาธารณสุข รวมทั้ง ลานรัฐพิธีซึ่งเป็นองค์ประกอบประเภทที่โล่งในบริเวณพื้นที่ผังบริเวณคานหน้าของอาคาร ศาลากลาง ในการจัดผังบริเวณจำเป็นต้องจัดที่ตั้งขององค์ประกอบต่าง ๆ ให้สอดคล้อง กับองค์ประกอบที่มีอยู่เดิมดังกล่าวข้างต้น โดยได้เสนอแผนภูมิการไรที่ดินภายในผังบริเวณ ในลักษณะของ ALTERNATIVE DIAGRAM จำนวน ๓ รูปแบบ (รูปที่ ๕.๓) ซึ่งมีความ แตกต่างกันในการจัดกลุ่มของอาคารที่ทำการเอกเทศ อาคารศาลาประชาคมและสโมสร- ข้าราชการ ความเหมาะสมของการจัดผังบริเวณในแต่ละรูปแบบพิจารณาจาก ความ เหมาะสมของตำแหน่งอาคาร การเน้นความสำคัญของอาคาร การจัดเตรียมพื้นที่สำหรับ การขยายตัวในอนาคต และการจัดระบบสัญจรภายในผังบริเวณดังนี้

รูปที่ ๕.๓ แผนภูมิแนวทางเลือกการไว้ที่ดินภายในผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก

ผังบริเวณศาลากลาง
 จังหวัด นครนายก
 มาตราล่วน ๑ : ๓๐๐๐

๑. ความเหมาะสมของตำแหน่งอาคาร การจัดวางตำแหน่งอาคารควรคำนึงถึงความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และความสะดวกของประชาชนที่มาใช้ผังบริเวณ จากการพิจารณาแผนภูมิการใช้ที่ดินภายในผังบริเวณศาลากลางทั้ง ๓ รูปแบบจะเห็นได้ว่า รูปแบบที่ ๓ มีการจัดรวมอาคารที่ทำการเอกเทศไว้ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งสะดวกต่อการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการ อีกทั้งการจัดตำแหน่งที่ตั้งของอาคารศาลาประชาคมไว้ในบริเวณด้านข้างของอาคารศาลากลาง ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงของประชาชน นอกจากนี้การจัดที่ตั้งของสโมสรข้าราชการไว้ในบริเวณพื้นที่ระหว่างกลุ่มอาคารที่ทำการ ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากอาคารสโมสรข้าราชการได้อย่างกว้างขวาง โดยสามารถใช้เป็นที่พักสำหรับประชาชนที่มาติดต่อราชการ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการใช้ที่ดินภายในผังบริเวณตามรูปแบบที่ ๓ มีความเหมาะสมของการจัดวางตำแหน่งอาคารมากกว่า ๒ รูปแบบแรก

๒. การเน้นความสำคัญของอาคาร เนื่องจากศาลากลางเป็นผังบริเวณสถาบันการปกครองที่สำคัญของจังหวัด การจัดองค์ประกอบภายในผังบริเวณจึงควรคำนึงถึงการเน้นความสำคัญของอาคารที่เป็นองค์ประกอบหลักของผังบริเวณได้แก่ อาคารศาลากลาง และอาคารศาลาประชาคม จากการพิจารณาแผนภูมิการใช้ที่ดินภายในผังบริเวณศาลากลางทั้ง ๓ รูปแบบจะเห็นว่า มีที่ตั้งของอาคารศาลากลางในตำแหน่งเดียวกันแตกต่างกันเพียงการกำหนดที่ตั้งของอาคารศาลาประชาคม ซึ่งรูปแบบที่ ๓ มีการเน้นความสำคัญของอาคารศาลาประชาคมดีกว่า ๒ รูปแบบแรก โดยจัดวางอาคารศาลาประชาคมไว้ในพื้นที่ผังบริเวณด้านข้างของอาคารศาลากลาง

๓. การจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการขยายตัวในอนาคต การจัดผังบริเวณศาลากลางควรคำนึงถึงการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับส่วนราชการที่อาจมีการจัดตั้งขึ้นใหม่ในอนาคต พื้นที่ส่วนนี้อาจใช้ประโยชน์เพื่อการอื่น ๆ ในปัจจุบันเช่น ใช้เป็นแปลงทดลองพันธุ์พืชของสำนักงานเกษตรจังหวัด เป็นต้น จากการพิจารณาแผนภูมิการใช้ที่ดินภายในผังบริเวณศาลากลางทั้ง ๓ รูปแบบจะเห็นว่า มีการจัดเตรียมพื้นที่ส่วนนี้ในลักษณะเดียวกัน

๔. การแยกระบบสัญจรภายในผังบริเวณ การจัดผังบริเวณศาลากลางควรคำนึงถึงการแยกทางสัญจรของคนและรถยนต์ เพื่อความปลอดภัยในการใช้ผังบริเวณ ซึ่ง

ตามแผนภูมิการไหลที่กินทั้ง ๓ รูปแบบ สามารถจัดแยกทางสัญจรของคนและรถยนต์ได้
 อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามการจัดผังบริเวณตามรูปแบบที่ ๓ ซึ่งมีการจัดรวมอาคาร
 ทั้งหมดไว้ในกลุ่มเดียวกัน สามารถจัดเชื่อมโยงทางสัญจรของคนได้อย่างต่อเนื่องดีกว่า
 ๒ รูปแบบแรก

จากการพิจารณาความเหมาะสมของแผนภูมิการไหลที่กินทั้ง ๓ รูปแบบดังกล่าว
 ข้างต้น สามารถแสดงความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบผังบริเวณตามหลักเกณฑ์การ
 พิจารณาในแต่ละด้านด้วยระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	๐	ไม่ดี
"	๑	พอใช้
"	๒	ดี
"	๓	ดีมาก

จากการให้คะแนนความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบผังบริเวณ ตาม
 หลักเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเจ้าหน้าที่ของกองผังเมืองเฉพาะ สำนักผังเมือง
 กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔ คน (รวมทั้งผู้ทำวิทยานิพนธ์นี้) ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่
 เกี่ยวข้องโดยตรงกับการออกแบบวางผังศูนย์ราชการ ระดับคะแนนของแต่ละรูปแบบมี
 ค่าเฉลี่ยตามที่แสดงในตารางที่ ๕.๓ สรุปได้ว่า แผนภูมิการไหลที่กินภายในผังบริเวณ
 ศาลากลางในรูปแบบที่ ๓ มีความเหมาะสมมากกว่า ๒ รูปแบบแรก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕.๑ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความเหมาะสมของแผนภูมิ
การใช้ที่ดินภายในผังบริเวณศาลากลาง

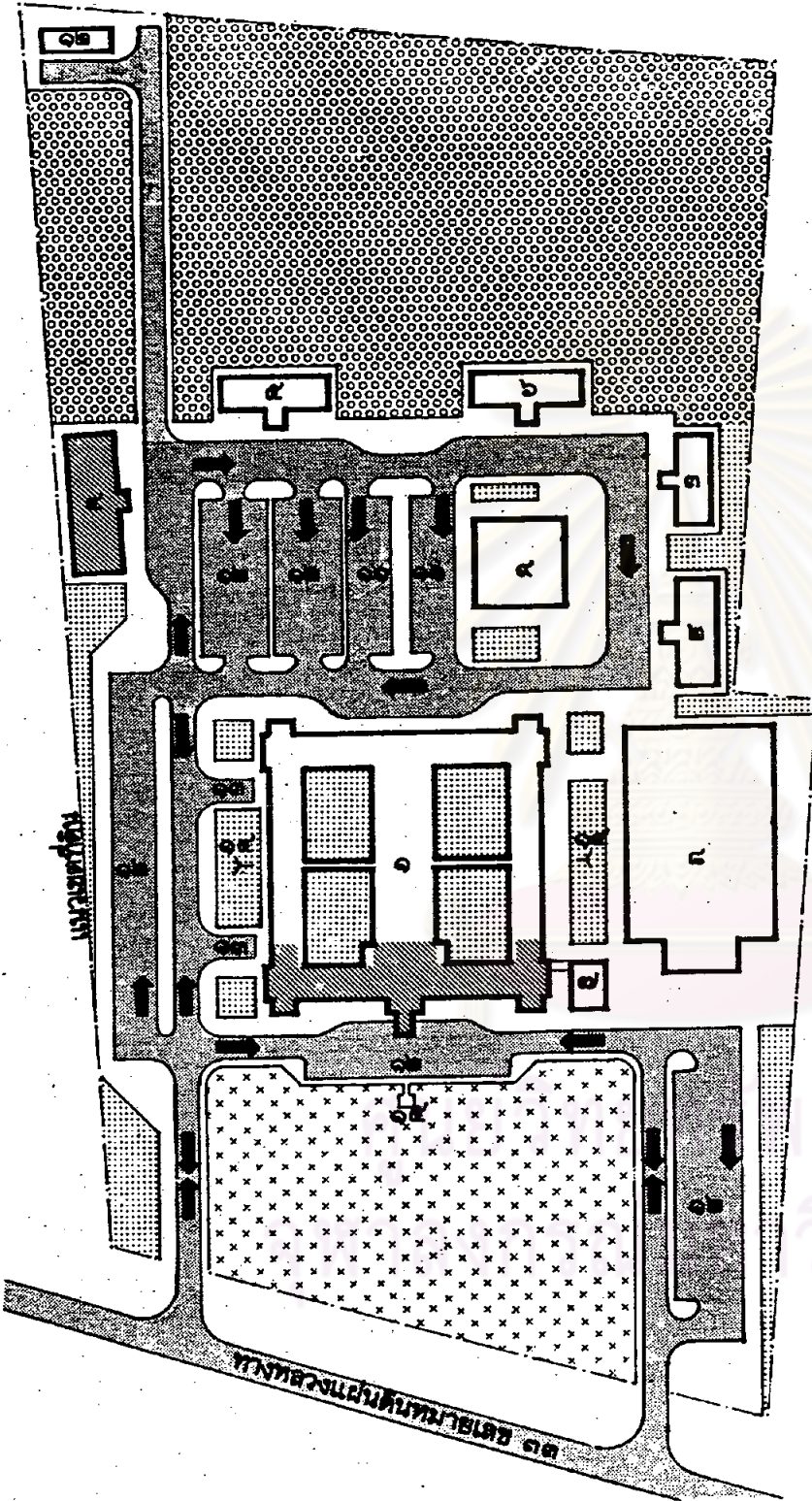
หลักเกณฑ์การพิจารณา	คะแนนความเหมาะสม		
	รูปแบบที่ ๑	รูปแบบที่ ๒	รูปแบบที่ ๓
๑. ความเหมาะสมของตำแหน่งอาคาร			
ก. ความสะดวกในการประสานงาน	๒	๒	๓
ข. ความสะดวกต่อประชาชน	๒	๒	๓
๒. การเน้นความสำคัญของอาคาร	๑	๑	๓
๓. การจัดเตรียมการขยายตัวในอนาคต	๓	๓	๓
๔. การจัดระบบสัญจรภายในผังบริเวณ	๒	๒	๓
รวม	๑๐	๑๐	๑๕

จากการจัดผังบริเวณศาลากลางตาม ALTERNATIVE DIAGRAMS รูปแบบที่ ๓ ตามที่แสดงในแผนภูมิการจัดผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก (รูปที่ ๕.๔) ซึ่งกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของอาคารต่าง ๆ ให้สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ตลอด โดยการจัดทางเดินแยกจากทางรถยนต์ ที่ตั้งของอาคารที่ทำการเอกเทศของส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานที่ดิน ที่ทำการโยธาธิการ สำนักงานอุตสาหกรรม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสำนักงานสาธารณสุข ได้จัดรวมกันไว้ในพื้นที่ผังบริเวณด้านหลังของอาคารศาลากลาง มีลักษณะเป็นกลุ่มอาคารล้อมรอบลานจอดรถยนต์ทั่วไป โรงจอดรถยนต์ของทางราชการ และสโมสรราชการ

สำหรับศาลาประชาคม กำหนดที่ตั้งไว้ในพื้นที่ด้านข้างของอาคารศาลากลางทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของผังบริเวณ เพื่อความสะดวกของประชาชนในการเข้าถึงศาลาประชาคม พร้อมทั้งจัดเตรียมที่จอดรถยนต์ไว้ในบริเวณด้านหน้าของศาลาประชาคม

รูปที่ ๔.๕ แผนผังจัดผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก

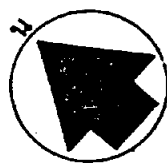

สัญลักษณ์

- อาคารเดิม
- อาคารที่จัดเตรียมตามโครงการ
- ถนนและลานจอดรถยนต์
- พื้นที่เว้นว่าง
- ลานรัฐพิธี
- พื้นที่รองรับการขยายตัวในอนาคต

- ๑ อาคารศาลากลาง
- ๒ สำนักงานที่ดิน
- ๓ ที่ทำการโยธาธิการ
- ๔ สำนักงานสาธารณสุข
- ๕ สำนักงานอุตสาหกรรม
- ๖ สำนักงานทรัพยากรธรณี
- ๗ สถานีสื่อสาร
- ๘ ศาลาประชาคม
- ๙ สโมสรข้าราชการ
- ๑๐ บ้านพักนักการเมือง
- ๑๑ โรงจอดรถยนต์ราชการ
- ๑๒ ลานจอดรถยนต์ทั่วไป
- ๑๓ ที่จอดรถบรรทุก
- ๑๔ เสาดูกรมมณฑล
- ๑๕ เสาดู
- ← เส้นทางสัญจรของรถยนต์

ซาก
วิทยาลัย

**ผังบริเวณศาลากลาง
จังหวัด นครนายก**
มาตราส่วน ๑:๒,๐๐๐

ส่วนสถานีสื่อสารซึ่งมีลักษณะเป็นอาคาร ๒ ชั้น กำหนดที่ตั้งไว้ในบริเวณเดียวกับศาลาประชาคม โดยจัดทางเดินเชื่อมกับพื้นที่ชั้น ๒ ของอาคารศาลากลาง เพื่อให้สามารถติดต่อกับสำนักงานจังหวัดได้โดยตรง

ในพื้นที่ด้านข้างของอาคารศาลากลางทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของผังบริเวณ กำหนดไว้เป็นลานจอดรถยนต์ทั่วไป และที่จอดรถบรรทุก ได้แก่ รถบรรทุกเงิน สำหรับสำนักงานคลังและรถบรรทุกพัสดุ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ

การจัดผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกตามแนวทางเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น มีลักษณะตามที่แสดงในผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก (รูปที่ ๕.๕)

ตัวอย่างการแก้ปัญหาการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก

จากแนวทางการแก้ปัญหาการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางตามที่กล่าวในบทที่ ๔ สรุปได้ว่าการแก้ปัญหาการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางที่เป็นอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จำเป็นต้องขยายพื้นที่อาคารศาลากลางเพื่อที่สามารถจัดรวมสำนักงานราชการส่วนภูมิภาคที่ควรมีที่ทำการอยู่ในอาคารศาลากลาง โดยมีการจัดเตรียมพื้นที่สำนักงานของแต่ละส่วนราชการและพื้นที่พิเศษที่ใช้ในการปฏิบัติงานของจังหวัด รวมทั้งการจัดที่ตั้งสำนักงานต่าง ๆ ในอาคารศาลากลางให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานและการประสานงานระหว่างส่วนราชการ

สำหรับการเสนอแนะแนวทางการจัดพื้นที่อาคารศาลากลาง ซึ่งเลือกอาคารศาลากลางจังหวัดนครนายกเป็นกรณีตัวอย่าง เพื่อให้สอดคล้องกับตัวอย่างการแก้ปัญหาการกำหนดที่ตั้งและการจัดผังบริเวณศาลากลางตามที่กล่าวมาแล้ว อีกทั้งเป็นจังหวัดที่สามารถนำรูปแบบการขยายพื้นที่อาคารศาลากลางที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถนำไปศึกษาปรับใช้กับจังหวัดอื่น ๆ ที่มีลักษณะพื้นที่ผังบริเวณคล้ายคลึงกัน

อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก ถึงแม้ว่าจากการวิเคราะห์ลักษณะพื้นที่อาคารที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจะมีขนาดพื้นที่สำนักงานต่อคนรวมทั้งอาคารศาลากลาง ใกล้เคียงกับที่กำหนดตามมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของทางราชการก็ตาม แต่เมื่อ

พิจารณาถึงพื้นที่พิเศษที่ควรจัดเตรียมไว้สำหรับแต่ละสำนักงานตามที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ ปัญหาการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางในบทที่ ๔ พื้นที่พิเศษดังกล่าวได้แก่ พื้นที่ทางเดินหลัก ภายในสำนักงานและพื้นที่เก็บพัสดุและเอกสารบางส่วนที่ควรจัดเก็บภายในพื้นที่สำนักงาน จะเห็นว่าขนาดพื้นที่สำนักงานต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ยังไม่เพียงพอ อีกทั้งยังไม่สามารถจัดรวม สำนักงานราชการส่วนภูมิภาคที่ควรมีทำการในอาคารศาลากลางได้ครบทุกส่วนราชการ นอกจากนี้ในการจัดเตรียมพื้นที่อาคารที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น ยังจำเป็นต้องจัดเตรียมพื้นที่ สำหรับการขยายตัวของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการเพิ่มอัตรากำลังของส่วน ราชการต่าง ๆ ที่จัดรวมไว้ในอาคารศาลากลาง โดยควรมีการจัดเตรียมพื้นที่อาคาร ศาลากลางสำหรับจังหวัดนครนายกดังนี้

การกำหนดขนาดพื้นที่อาคารศาลากลาง

ขนาดพื้นที่อาคารศาลากลางกำหนดได้จากขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในอาคารศาลากลางได้แก่ พื้นที่สำนักงาน พื้นที่ทำงานผู้บริหารระดับสูง พื้นที่ห้อง ประชุม พื้นที่ห้องน้ำส้วมทั่วไป พื้นที่ทางเดินโถงบันได และพื้นที่อื่นที่ควรจัดเตรียมไว้เพื่อ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของจังหวัด โดยมีรายละเอียดการจัดเตรียมพื้นที่ส่วน ต่าง ๆ ดังนี้

๑. พื้นที่สำนักงาน การจัดเตรียมพื้นที่สำนักงานกำหนดขนาดพื้นที่ของแต่ละ สำนักงานจากขนาดพื้นที่ต่อคน ตามมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของทางราชการ ซึ่ง กำหนดขนาดพื้นที่สำหรับผู้ปฏิบัติงานทั่วไปไว้เท่ากับ ๔.๕ ตารางเมตรต่อคน พื้นที่ทำงาน สำหรับผู้ปฏิบัติวิชาชีพเท่ากับ ๖ ตารางเมตรต่อคน และพื้นที่ทำงานหัวหน้าส่วนราชการ เท่ากับ ๑๖ ตารางเมตร รวมทั้งการจัดเตรียมพื้นที่พิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับแต่ละสำนักงาน ตามมาตรฐานการจัดพื้นที่สำนักงานของ DUFFY ได้แก่ พื้นที่ทางเดินหลักภายในสำนั กงาน ขนาดพื้นที่ร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทำงานทั่วไปภายในสำนักงาน และพื้นที่เก็บพัสดุและ เอกสารภายในสำนักงานเพิ่มขึ้นอีก ๒.๒ ตารางเมตรต่อคน ในการกำหนดขนาดพื้นที่ สำนักงานของส่วนราชการต่าง ๆ ตามมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของทางราชการ กำหนดให้ใช้จำนวนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในอนาคตประมาณ ๕ ปี อย่างไรก็ตาม

ตารางที่ ๕.๔ แสดงขนาดพื้นที่สำนักงานต่อคนและพื้นที่สำนักงานรวมของส่วนราชการต่าง ๆ ภายในอาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก ตามจำนวนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในอนาคคในช่วงระยะเวลา ๑๕ ปี

สำนักงาน	ขนาดพื้นที่สำนักงานต่อคน (ตร.ม./คน)			อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ (คน)		ขนาดพื้นที่สำนักงานรวม (ตร.ม.)	
	(๑) พื้นที่/คนสำหรับเจ้าหน้าที่ทั่วไป	(๒) พื้นที่ทางเดิน รอยตะ ๑๐ ของ(๑)	(๓) พื้นที่โถงของ ๒.๒ ตร.ม./คน	อัตรากำลังในปัจจุบัน		พื้นที่สำนักงานตามอัตรากำลังในช่วงเวลา ๑๕ ปี	พื้นที่สำนักงานตามอัตรากำลังในช่วงเวลา ๑๕ ปีรวมพื้นที่ทางหัวหน้าส่วน
				อัตรากำลังในปัจจุบัน	อัตรากำลังในช่วงเวลา ๑๕ ปี		
สำนักงานจังหวัด	๔.๕๐	๔.๘๕	๗.๑๕	๑๗	๒๒	๑๕๗.๓๐	๑๗๓.๓๐
ปกครอง				๒๙	๓๘	๒๓๑.๕๐	๒๔๗.๕๐
แรงงาน				๘	๑๐	๗๑.๕๐	๘๗.๕๐
พัฒนาชุมชน				๑๕	๑๙	๑๒๘.๕๐	๑๔๔.๕๐
ประชาสัมพันธ์				๘	๑๐	๗๑.๕๐	๘๗.๕๐
สรรพากร				๔๗	๖๑	๔๓๖.๑๕	๔๕๒.๑๕
สรรพสามิต				๑๕	๑๙	๑๒๘.๕๐	๑๔๔.๕๐
เกษตร				๑๙	๒๕	๑๕๘.๕๕	๑๙๔.๕๕
ประมง				๑๖	๒๑	๑๕๐.๑๕	๑๖๖.๑๕
สหกรณ์				๑๓	๑๗	๑๒๑.๕๕	๑๓๗.๕๕
ศึกษาธิการ				๓๗	๔๘	๓๔๓.๒๐	๓๕๙.๒๐
ประชาสัมพันธ์				๕	๖	๔๒.๕๐	๕๘.๕๐
สถิติ				๕	๖	๔๒.๕๐	๕๘.๕๐
สื่อสาร				๑๒	๑๖	๑๑๔.๕๐	๑๓๐.๕๐
พาณิชย์				๑๕	๑๙	๑๒๘.๕๐	๑๔๔.๕๐
อัยการ				๕.๓๐	๕.๘๓	๘.๐๓	๑๕
คลัง	๖.๐๐	๖.๖๐	๘.๘๐	๒๐	๒๖	๒๒๘.๘๐	๒๔๔.๘๐
ราชพัสดุ	๕.๕๐	๕.๙๕	๘.๑๕	๗	๙	๗๓.๒๖	๘๙.๒๖
ปลัดศาล	๕.๖๐	๖.๑๖	๘.๓๖	๖	๘	๖๖.๘๘	๘๒.๘๘
รวม				๓๐๓	๓๙๕	๒๕๐๑.๕๘	๓๒๐๕.๕๘

DE CHIARA AND CALLENDER, ED. (1973:491) กล่าวไว้ว่า การจักเตรียม
สำหรับการขยายตัวของพื้นที่อาคารในอนาคตต้องคำนึงถึงความต้องการในอนาคตในอีก
๒๐ ถึง ๒๕ ปี สำหรับการจักเตรียมพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายกกำหนดขึ้น
จากจำนวนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในอีก ๑๕ ปี ซึ่งคำนวณจากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ในปี
พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยมีขนาดพื้นที่ต่อคน จำนวนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และขนาดพื้นที่ของแต่ละ
ละสำนักงานตามที่แสดงในตารางที่ ๕.๔

๒. พื้นที่ทำงานผู้บริหารระดับสูง พื้นที่ทำงานผู้บริหารระดับสูงควรมีการ
จักเตรียมพื้นที่สำหรับผู้อำนวยการจังหวัด รองผู้อำนวยการจังหวัดและปลัดจังหวัดตามที่
ได้กล่าวไว้ในหัวข้อแนวทางแก้ปัญหาพื้นที่ทำงานผู้บริหารระดับสูงในบทที่ ๔

๓. พื้นที่ห้องประชุม สำหรับการจักเตรียมพื้นที่ห้องประชุมได้กำหนดให้มี
ห้องประชุมใหญ่สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๐๐ คน จำนวน ๑ ห้อง และห้องประชุม
เล็กขนาดจุผู้เข้าประชุมประมาณ ๒๕ คน จำนวน ๑ ห้อง เพิ่มเติมจากห้องประชุมเล็ก
ที่จักเตรียมไว้ในพื้นที่ทำงานผู้อำนวยการจังหวัด โดยจัดรวมไว้ในบริเวณเดียวกับห้อง
ประชุมใหญ่ ในลักษณะที่สามารถรวมเป็นพื้นที่เดียวกัน สำหรับใช้เป็นห้องประชุมในกรณี
ที่มีจำนวนผู้เข้าประชุมมากเป็นพิเศษ สำหรับห้องประชุมใหญ่มีพื้นที่ประมาณ ๒๐๐ ตาราง-
เมตร ส่วนห้องประชุมเล็กมีพื้นที่ประมาณ ๕๖ ตารางเมตร รวมทั้งการจักเตรียมห้องเก็บ
ของและห้องเครื่องเสียงขนาดพื้นที่ห้องละ ๑๐ ตารางเมตร และจักเตรียมพื้นที่พักรอ
สำหรับจำนวนผู้พักรอ ๑ ใน ๔ ของจำนวนผู้เข้าประชุมทั้ง ๒ ห้องรวมกัน ซึ่งควรมีพื้นที่
เท่ากับ ๓๑.๒๕ ตารางเมตร

๔. พื้นที่อำนวยความสะดวกอื่น ๆ สำหรับพื้นที่อำนวยความสะดวกในการ
ปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ ห้องมั่นคง ห้องพัสดุของหาและห้องวิทยุปกครอง
ได้จัดรวมไว้ในพื้นที่ของแต่ละสำนักงาน ส่วนห้องสารบรรณและห้องพักรอที่กำหนดไว้ใน
บริเวณโถงทางเข้าคานหน้าของอาคารศาลากลาง ขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบเหล่านี้
เป็นไปตามขนาดที่กำหนดในแบบมาตรฐานอาคารศาลากลาง

สำหรับพื้นที่เก็บพัสดุและเอกสารเก่าของสำนักงานต่าง ๆ ได้จักเตรียม

ตารางที่ ๕.๕ แสดงประเภทและขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบภายในอาคาร
ศาลากลางจังหวัดนครนายก ตามจำนวนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
ในอนาคตในช่วงระยะเวลา ๑๕ ปี

ประเภทขององค์ประกอบภายในอาคารศาลากลาง	พื้นที่ (ตารางเมตร)
พื้นที่สำนักงาน	๓๒๐๕.๕๘
ห้องสารบรรณ	๑๕.๐๐
ห้องวิทยุ	๑๕.๐๐
ห้องพัสดุกองหา	๑๒.๕๐
ห้องมั่นคง	๖๐.๐๐
ห้องพัสดุเวร	๑๕.๐๐
ห้องประชุมใหญ่ (๑๐๐ คน)	๒๐๐.๐๐
ห้องประชุมเล็ก (๒๔ คน)	๕๖.๐๐
ห้องเก็บของและห้องเครื่องเสียงภายในห้องประชุม	๒๐.๐๐
พื้นที่พักรอสำหรับห้องประชุม (๑ ใน ๔ ของจำนวน ๑๒๔ คน)	๓๑.๒๕
ห้องทำงานคูหา. รวมห้องนำส้วม	๓๐.๐๐
ห้องประชุมเล็กภายในพื้นที่ทำงานคูหา. (๒๕ คน)	๕๐.๐๐
ห้องเก็บของและห้องเครื่องเสียงภายในห้องประชุม	๕.๐๐
พื้นที่ทำงานอักษรเลขรวมที่พักรอสำหรับห้องประชุม	๑๕.๐๐
ห้องทำงานรองคูหา. รวมห้องนำส้วม	๓๐.๐๐
พื้นที่ทำงานเลขานุการรองคูหา	๑๕.๐๐
ห้องทำงานปลัดจังหวัดรวมห้องนำส้วม	๓๐.๐๐
พื้นที่ทำงานเลขานุการปลัดจังหวัด	๑๕.๐๐
ห้องนำส้วมทั่วไป (คิดจากจำนวนข้าราชการ ๕๒๕ คน)	๒๑๒.๕๐
ห้องสมุด	๑๕๖.๐๐
ลานเอนกประสงค์	๓๖๔.๗๕
รวมพื้นที่อาคารส่วนใช้งาน	๔๕๘๕.๕๘
พื้นที่อาคารส่วนทางเดิน โถง บันได	๑๕๓๑.๘๖
รวมพื้นที่อาคารศาลากลาง (ชั้นล่างและชั้นบน)	๖๑๑๗.๔๔
พื้นที่เก็บพัสดุและเอกสาร (ชั้นใต้ดิน)	๑๘๓๗.๕๐
รวมพื้นที่ทุกชั้นของอาคารศาลากลาง	๗๙๕๕.๙๔

ไว้ในพื้นที่ชั้นใต้ดินของอาคารศาลากลางในส่วนที่มีการต่อเติมออกไป เพื่อความสะดวกในการเดินทางระหว่างสำนักงานกับบริเวณที่เก็บพัสดุและเอกสาร โดยจัดแยกห้องเก็บพัสดุและเอกสารของแต่ละสำนักงานมีพื้นที่ประมาณ ๖๐ ตารางเมตรต่อสำนักงาน รวมทั้งจัดเตรียมห้องเก็บของทั่วไปสำหรับเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ประจำอาคาร การขนย้ายพัสดุและเอกสารสามารถทำได้สะดวกโดยใช้ลิฟท์ขนส่ง ซึ่งติดตั้งไว้จำนวน ๑ เครื่อง ในบริเวณพื้นที่ด้านหลังของอาคารศาลากลางในส่วนที่ต่อเติมใหม่

นอกจากนี้ได้จัดเตรียมลานเอนกประสงค์เพื่อใช้เป็นที่แสดงผลงานของจังหวัด และจัดเตรียมห้องสมุดเพื่อเป็นรวบรวมรวมตำราทางวิชาการแขนงต่าง ๆ สำหรับการค้นคว้าของเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากมีลักษณะการปฏิบัติงานด้านวิชาการ รวมทั้งเป็นที่รวบรวมเอกสารทางวิชาการที่จังหวัดจัดทำขึ้น

พื้นที่ขององค์ประกอบภายในอาคารศาลากลางตามที่กล่าวมาข้างต้นและพื้นที่รวมทั้งหมคของอาคารศาลากลาง มีขนาดพื้นที่ตามที่แสดงในตารางที่ ๕.๕

การจัดพื้นที่อาคารศาลากลาง

จากการพิจารณาลักษณะพื้นที่ผังบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายกจะเห็นได้ว่าสามารถขยายพื้นที่อาคารศาลากลางได้โดยรอบ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ในการจัดเตรียมการขยายตัวของอาคารศาลากลางตามที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อการกำหนดอัตราขยายตัวในอนาคตในบทที่ ๒ จะเห็นได้ว่า พื้นที่ผังบริเวณในบริเวณด้านหลังของอาคารศาลากลาง เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการขยายตัวของอาคารศาลากลางมากกว่าพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของผังบริเวณ ดังนั้นในการขยายพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก จึงกำหนดให้มีลักษณะเป็นการต่อเติมพื้นที่ด้านหลังของอาคารศาลากลาง โดยรักษารูปแบบของอาคารเดิมซึ่งเป็นอาคารทรงไทย พื้นที่อาคารศาลากลางที่ขยายเพิ่มขึ้นประกอบด้วยพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนสำหรับใช้เป็นพื้นที่สำนักงาน และพื้นที่ชั้นใต้ดินในระบับที่อยู่ลึกจากระดับพื้นดินประมาณ ๑.๐๐ เมตร สำหรับใช้เป็นพื้นที่เก็บพัสดุและเอกสารเก่าของสำนักงานต่าง ๆ

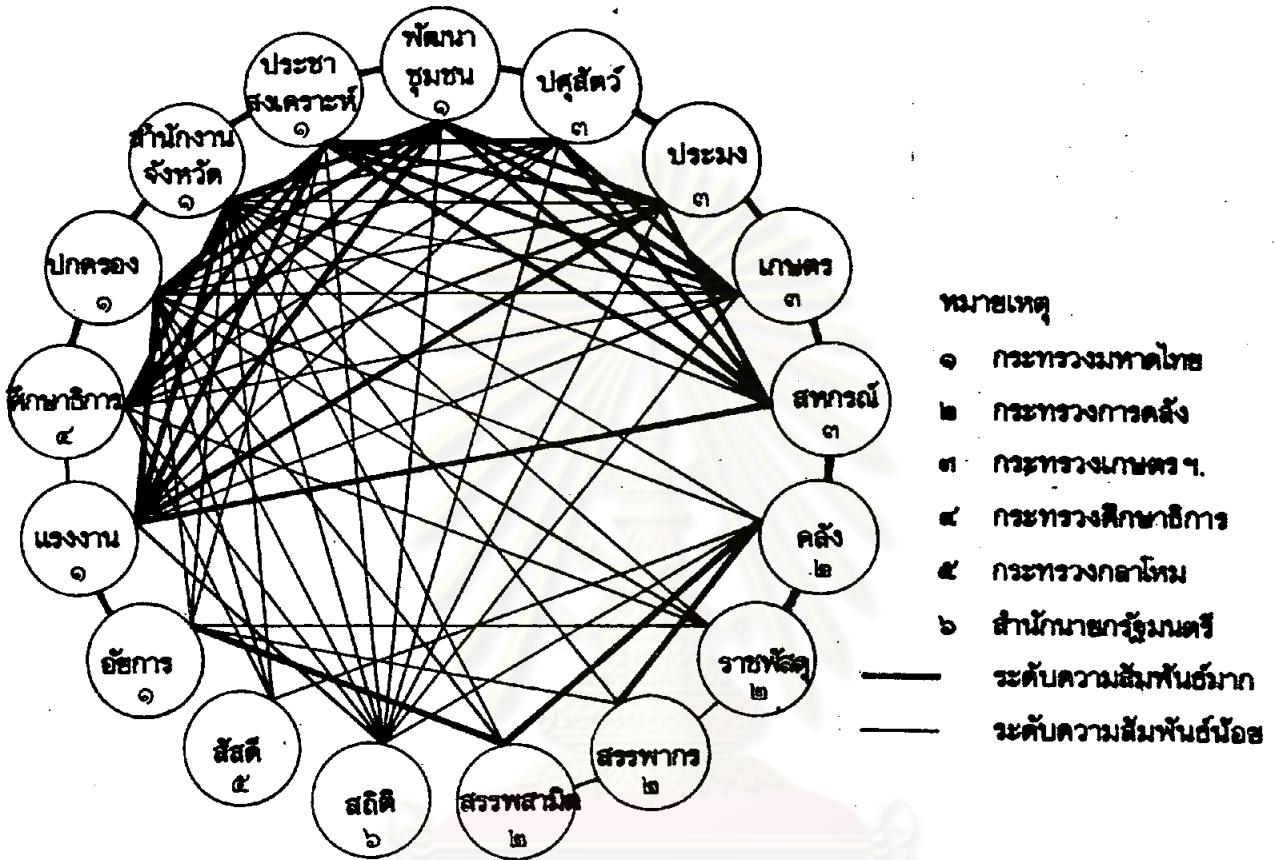
การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งที่ทำการของส่วนราชการต่าง ๆ ควรสอดคล้องกับ แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการในกระทรวงเดียวกัน (รูปที่ ๔.๑ ถึง ๔.๓) และแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างกระทรวง (รูปที่ ๔.๔) ความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้ง สำนักงานของทุกส่วนราชการภายในอาคารศาลากลาง สามารถแสดงด้วยแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างทุกส่วนราชการภายในอาคารศาลากลาง (รูปที่ ๔.๖) ซึ่งเป็นการจัด ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการตามค่าลำดับความจำเป็นในการประสานงานระหว่าง ส่วนราชการภายในอาคารศาลากลาง (ตารางที่ ๔.๕) โดยพิจารณาเฉพาะค่าลำดับ ความจำเป็นในการประสานงานที่มาก ๒.๐๐ ขึ้นไป จากแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่าง ทุกส่วนราชการจะเห็นได้ว่า ทุกส่วนราชการมีความจำเป็นในการประสานงานกันอย่าง ไกลลึก ในการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางสามารถเชื่อมโยงที่ตั้งสำนักงานของทุกส่วน ราชการ ให้ติดต่อประสานงานกันได้สะดวกด้วยระเบียบทางเดินรอบอาคารศาลากลาง อย่างไรก็ตามการกำหนดที่ตั้งที่ทำการของส่วนราชการต่าง ๆ ควรเน้นการจัดที่ตั้งตาม ลักษณะการประสานงานระหว่างส่วนราชการภายในกระทรวงเดียวกัน และการประสาน งานระหว่างกระทรวง โดยเฉพาะการประสานงานระหว่าง ๔ กระทรวงหลัก ซึ่งมี การจัดรวมไว้ภายในอาคารศาลากลางเพียง ๓ กระทรวงได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงเกษตรฯ

สำหรับการกำหนดตำแหน่งชั้นที่ตั้งของส่วนราชการต่าง ๆ ควรเป็นไปตาม ลักษณะการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนราชการ โดยกำหนดที่ตั้งของส่วนราชการที่มีประชาชน คิดต่อมากเป็นประจำทุกวันและส่วนราชการที่มีการขนย้ายพัสดุเป็นประจำไว้ในพื้นที่ชั้นล่าง ของอาคารศาลากลาง สำหรับส่วนราชการที่กำหนดที่ตั้งไว้ในพื้นที่ชั้นบนของอาคารศาลา- กลางได้แก่ ส่วนราชการในกระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีประชาชนติดต่อ น้อย หรือมีประชาชนติดต่อมากเพียงบางวัน

พื้นที่ทำงานของผู้บริหารระดับสูงกำหนดที่ตั้งไว้ในพื้นที่ชั้นบนของอาคารศาลา- กลาง โดยจัดรวมทั้งพื้นที่ทำงานผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัด- จังหวัด ไว้ในบริเวณมุขกลางซึ่งเป็นห้องประชุมใหญ่เดิม สำหรับพื้นที่ทำงานผู้ว่าฯ และ รองผู้ว่าฯ สามารถติดต่อกับสำนักงานจังหวัดได้โดยตรง ส่วนพื้นที่ทำงานปลัดจังหวัด

รูปที่ ๕.๖ แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของทุกส่วนราชการภายในอาคารศาลากลาง (จากการสัมภาษณ์ความเห็นของหัวหน้าส่วนราชการภายในอาคารศาลากลาง ๔ จังหวัดที่ทำการศึกษา

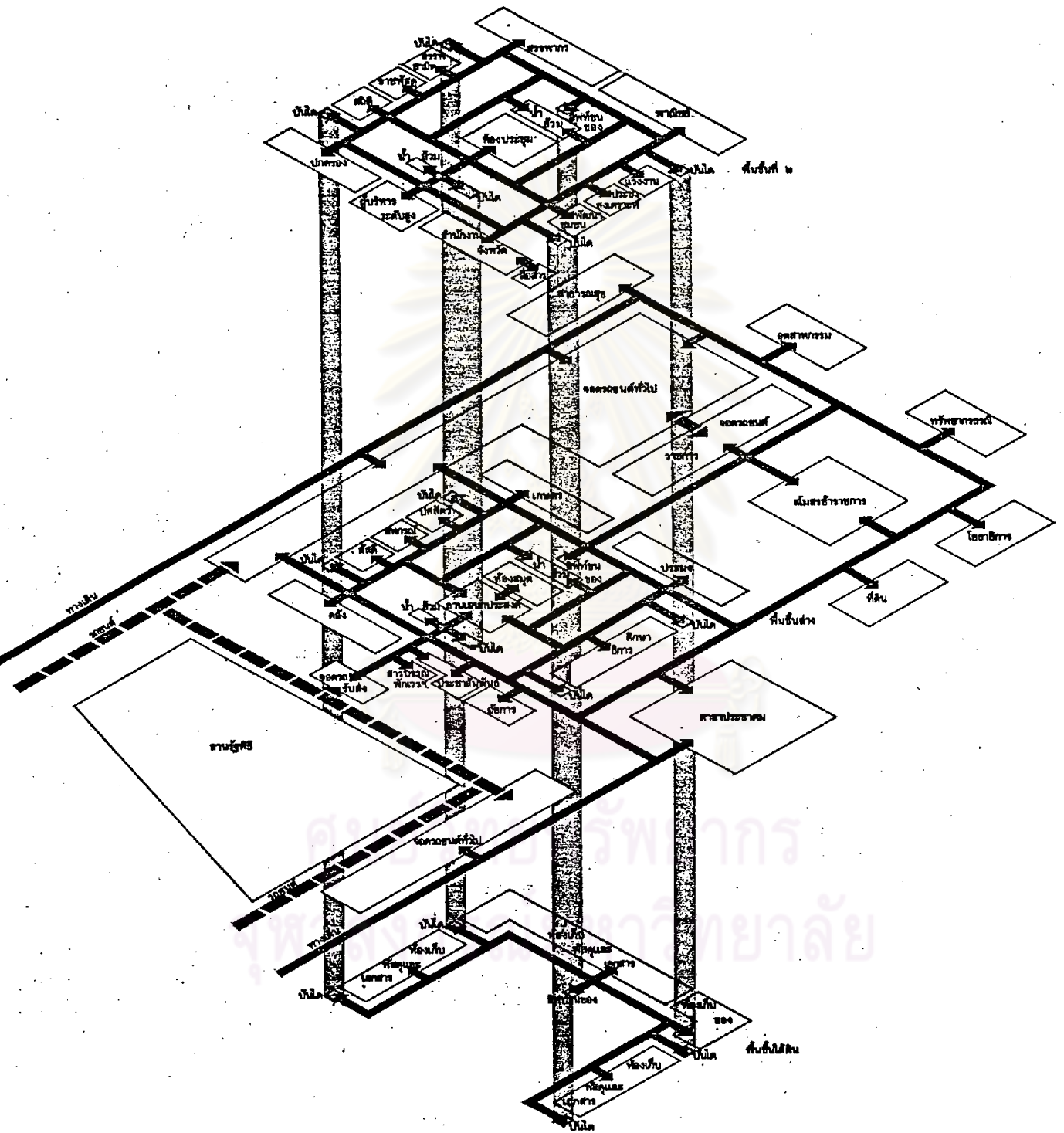
สามารถติดต่อกับที่ทำการปกครองได้โดยตรงเช่นกัน

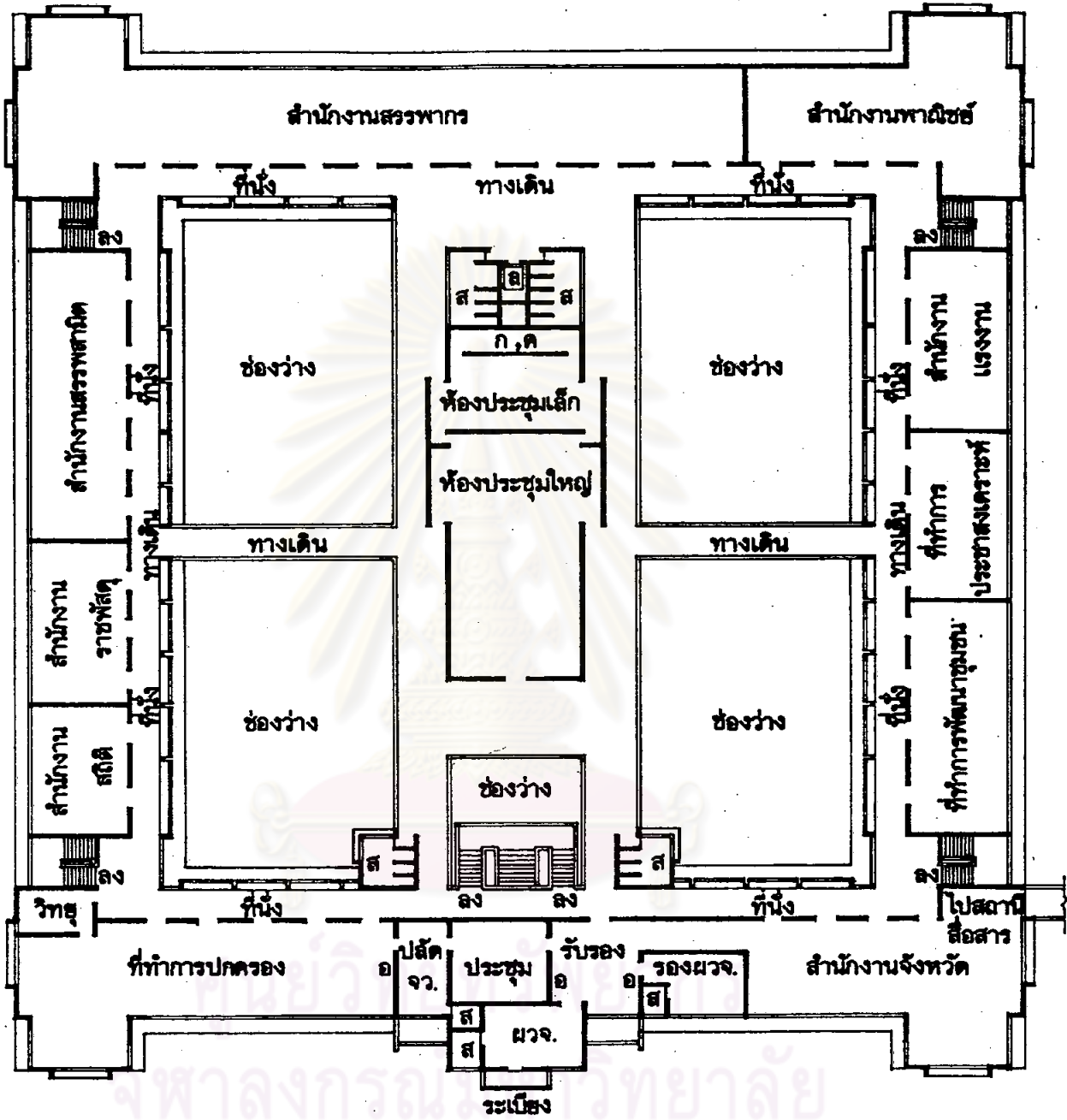
พื้นที่ห้องประชุมทั่วไปจัดไว้ในบริเวณพื้นที่ชั้นบนตอนกลางของอาคารศาลากลาง เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงของทุกสำนักงาน แบ่งออกเป็นห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมเล็ก ซึ่งสามารถเก็บผนังกันระหว่างห้องเพื่อรวมเป็นห้องประชุมเดี่ยว ในกรณีที่มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมากเป็นพิเศษ สำหรับพื้นที่ชั้นล่างใต้ห้องประชุมกำหนดไว้เป็นห้องสมุด และลานเอนกประสงค์

พื้นที่ห้องน้ำส้วมกำหนดไว้ในตำแหน่งเดิมโดยเปลี่ยนแปลงเฉพาะตำแหน่งประตูทางเข้าห้องน้ำส้วมรวมทั้งการเพิ่มจำนวนห้องน้ำส้วม ซึ่งกำหนดที่ตั้งไว้รวมกันในพื้นที่ด้านหลังของอาคารศาลากลางในส่วนที่ต่อเติมใหม่ทั้งในพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบน

การจัดพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายกมีลักษณะตามที่แสดงในแผนภูมิการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก(รูปที่ ๕.๗) และตามที่แสดงในแปลนพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก(รูปที่ ๕.๘)

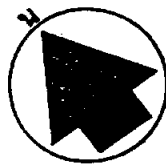
รูปที่ ๕.๓ แผนภูมิการจัดผังบริเวณและพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก

แปลนพื้นที่ชั้นที่ลอง

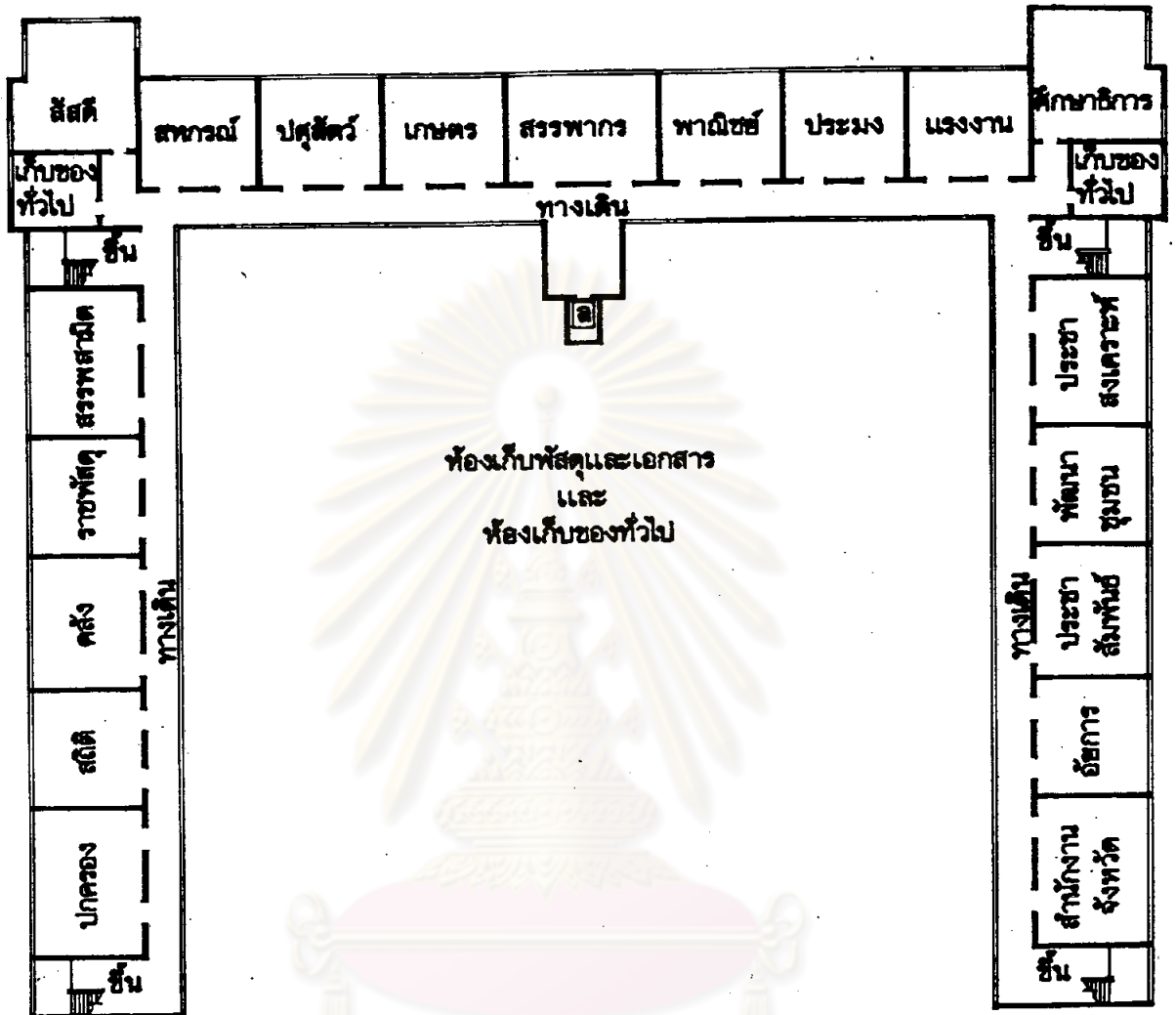
- ก ห้องเก็บของ
- ค ห้องเครื่องเสียง
- ด ลิฟท์ขึ้นของ
- ส ห้องน้ำ ส้วม
- อ อักษรเลข, เลขานุการ

**อาคารศาลากลาง
จังหวัด
นครนายก**
มาตราส่วน ๑ : ๕๐๐

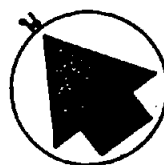
รูปที่ ๕.๔ (ต่อ) แปลนการจัดพื้นที่อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แปลนพื้นที่ชั้นใต้ดิน

๑ ลิฟท์ขึ้นของ

อาคารศาลากลาง
จังหวัด
นครนายก
มาตราส่วน ๑ : ๕๐๐